

Giuseppe Cavagna Kot italijanski veleposlanik v Sloveniji je nastopil mandat marca letos FOTO B.BR.

Veleposlanikova soproga po rodu iz Beneške Slovenije

Veleposlanik Giuseppe Cavagna, rojen leta 1965, je doma iz Bologne, kjer je diplomiral na pravni fakulteti in nato doktoriral iz prava Evropske skupnosti. Leta 1993 se je po javnem natečaju zaposlil na zunanjem ministrstvu v Rimu. V letu 2003 je bil za kratko obdobje prvi sekretar italijanskega veleposlaništva na Nizozemskem, od 2008 do 2010 je služboval na italijanskem veleposlaništvu v Varšavi, od 2010 do 2015 pa prvi svetnik predstavništva Italije pri Svetu Evrope v Strasbourgu. Kasneje je bil na zunanjem ministrstvu vodja urada za gospodarske in finančne zadeve Evropske unije in nato vodja oddelka za Jadransko morje in Balkan. Od leta 2019 do leta 2022 je vodil tajništvo dveh podministrov, Marine Sereni in Edmonda Ciriellija. Mesto veleposlanika v Republiki Sloveniji je zasedel 4. marca letos. Veleposlanik Cavagna je oženjen in ima dve hčerki. Njegova soproga je po rodu iz Beneške Slovenije, njeni predniki so živeli v Čeneboli.

sece. Namen teh srečanj je zagotavljanje nadzora teh dejavnosti na najvišji ravni. Srečujejo se ministri, srečujejo se vodje policij in srečanja potekajo tudi na nižji ravni. Skratka, Italija in Slovenija to opravljata skupno, tako rekoč z roko v roki.

Seveda sta Gorica in Nova Gorica poseben primer in zaslužita posebno pozornost. Geslo evropske kulturne prestolnice je *GO! Borderless* in to je seveda pravilno, je cilj in je veliko sporočilo. Mislim, da se vse naše oblasti tega zavedajo in bo nadzor potekal na način, da ne bo povzročal nikakršnih težav.

Po podatkih, ki jih imam, in to mi boste verjetno potrdili, je bilo letos na slovensko-italijanski meji zavrženih približno 6.500 oseb. Približno toliko jih na Lampeduso pride v enem tednu. Sprašujem, ali je ta nadzor res tako nujen: uporabiti tako veliko število policistov in vojakov za tako majhno število migrantov je po moji oceni morda zapravljanje denarja.

Kot sem vam že povedal, je nadzor prispeval k zmanjšanju pretoka ljudi po balkanski poti. To potrjujejo podatki, s katerimi sem seznanjen. Pritisk nedovoljenih migracij na mejo, ki je tako varovana, se očitno zmanjša. Tudi to je namen nadzora. Dodam naj še,

da obstaja tudi varnostni nadzor, ki se ne omejuje samo na golo število zavrženih migrantov. Verjetno veste tudi, da se je v zadnjih letih v Sloveniji povečalo število ljudi, ki so v zaporu, nekateri že obsojeni, drugi v pričakovanju sojenja zaradi izkoriščanja nedovoljenih migracij. Ne gre torej samo za ljudi, ki jih zavrnejo na meji z Italijo, ampak tudi za one, ki jih na poti v Italijo zaustavijo v Sloveniji. Namen tega tristranskega sodelovanja je tudi nadzor nad zadnjo traso balkanske poti in to so rezultati.

Ob meji živita dve manjšini, slovenska manjšina v Italiji in italijanska manjšina v Sloveniji. Ju poznate in kako ju ocenjujete? Ocenjujem, da sta bistven naravni most, ki povezuje najini dve državi. Ne morem trditi, da podrobno poznam slovensko manjšino v Italiji, vendar sem spoznal kar nekaj njenih pomembnih predstavnikov. Zdi se mi, da je ta manjšina zelo dobro organizirana, dobro strukturirana, z odličnimi in poglobljenimi odnosi s Slovenijo in z najvišjimi predstavniki oblasti matične države. To me seveda veseli, kot me tudi zelo veseli, da sta slovenska manjšina v Italiji in avtohtona italijanska manjšina v Sloveniji med seboj povezani, se koordinirata in, kjer je mož-

no, razvijata skupne projekte. To je bogastvo naše raznolikosti.

Na eni strani je Italija, kjer živi nekaj deset tisoč Slovencev, državljanov Italije, priznana manjšina, kateri je priznana vrsta pravic, ki s svojo prisotnostjo bogati našo državo. Isto velja za avtohtono italijansko manjšino v Sloveniji, državljane Slovenije, ki govorijo italijanščino in s svojo prisotnostjo bogatijo Slovenijo. Obe manjšini živita na ozemlju, ki ima skupno zgodovino, čeprav kompleksno; delita jo na istem ozemlju, ki ga njuna prisotnost bogati.

Ste se že srečali s predstavniki slovenske manjšine v Italiji? Da, seveda, ob kar nekaj priložnostih. Med drugim sem se srečal s senatorko Tatjano Rojc, s predsednikoma krovnih organizacij Ksenijo Dobrila in Walterjem Bandljem, z deželnim svetnikom stranke Slovenska skupnost Markom Pisanijem, z Liviom Semoličem iz Slovenske kulturno-gospodarske zveze, pa tudi z odgovornim urednikom našega dnevnika, Igorjem Devetakom. Vtis sem imel, da gre za zelo resne osebe, zelo predane funkciji naravnega mostu, ki jo imajo.

Isto lahko rečem o predstavnikih avtohtone italijanske manjšine v Sloveniji; gre za osebe, ki prostovoljno namenjajo veliko časa delu za ohranjanje prisotnosti, kulture in jezika. Kot sem že povedal, vsi ti ljudje bogatijo najini državi ter jih je treba samo občudovati in se jim zahvaliti za to, kar delajo.

V zvezi z italijansko manjšino v Sloveniji je bilo v zadnjem času nekaj polemik. Izhajajoč iz dogajanja leta 1991, ko je bila to italijanska manjšina v tedanji Jugoslaviji, delno v Sloveniji in delno na Hrvaškem. Takrat je manjšina vložila veliko truda v ohranjanje kulturne enotnosti, kljub delitvi med dve državi, ki sta postali neodvisni. Ta povezava je v zadnjem času doživela nekaj prask; ste z njimi seznanjeni?

Rekel bi, da je treba ob takem dogajanju gledati predvsem splošno sliko. Obstaja italijanska unija, ki prejema sredstva iz Italije na osnovi zakona, in je, kar zadeva Italijo, glavna predstavniška organizacija te manjšine na območju nekdanje Jugoslavije. Seveda je bila po letu 1991 vzpostavljena meja med Slovenijo in Hrvaško, ki imata podobno, ampak ne povsem enako ureditev odnosov z italijansko manjšino na svojih ozemljih.

V Sloveniji obstajajo avtonomne narodne skupnosti, ki so javnopravna telesa, ki jih volijo pripadniki italijanske avtohtone manjšine. To so predstavniška telesa, ki zastopajo interese pripadnikov italijanske avtohtone manjšine v odnosu do slovenskih lokalnih in državnih oblasti. Na Hrvaškem ni takih teles, obstaja pač razlike. Ob upoštevanju teh dejstev in gledanju na splošno široko sliko stanja manjšine mislim, res ne vidim večjih težav.

Če se povrnem k slovenski manjšini v Italiji, je med še nerešenimi vprašanji priznavanje univerzitetnih diplom. Pred bo-

lonjsko reformo je bilo to vprašanje urejeno, še na osnovi sporazuma med Italijo in nekdanjo Jugoslavijo, potem so nastale težave. Kje so te težave?

Vem, da so težave, obe manjšini sta me glede tega obvestili. Če prav razumem, je težava predvsem v tem, da imata obe manjšini probleme pri zagotavljanju ustreznega učnega osebja v svojih šolah, slovenski šoli v Italiji in italijanski šoli v Sloveniji. Vem, da se s tem ukvarjajo.

Kot veste, se je 29. oktobra sestel koordinacijski odbor ministrov obeh držav; žal se ministra, pristojna za visoko šolstvo, srečanja nista mogla udeležiti, ampak vprašanje je bilo obravnavano in na vidiku je srečanje, najprej na tehnični in nato na politični ravni, z namenom, da najdemo ustrezno rešitev, upamo, da prihodnje leto. Vsekakor potrjujem, da je vprašanje znano in poznano, obe strani sta zainteresirani, da ga rešita, o časovnici pa zaenkrat ne morem govoriti.

Že dolgo je v teku razprava o vračanju umetnin in arhivov. Gre, med drugim, za slike, ki so nekoč krasile cerkve na ozemlju, na katerem živi italijanska manjšina, in so bile med vojno ali takoj po njej, tudi iz varnostnih razlogov, prenesene v notranjost Italije in niso bile nikoli vrnjene. Se glede tega kaj premišljuje?

Tema je dobro poznana in s tem se ukvarjata zunanji ministri, ki sta imenovali svoje predstavnike. Ti razpravljajo o raznih aspektih, povezanih s tem vprašanjem. Moram seveda pojasniti, da gre za slike in druge predmete, ki so bili preneseni na sedanje italijansko ozemlje, ki je takrat pripadalo Italiji. Šlo je torej za prenos znotraj Italije, torej to ni bil protizakonit odvzem. Tudi o tem tečejo pogovori in v teku je razprava, da bi ta dela postavili na ogled za javnost.

Zadnje vprašanje je veliko bolj prozaično. Priti iz Trsta v Ljubljano je za človeka, ki nima avtomobila, majhna pustolovščina. Razdalja je majhna, 100 kilometrov, potrebuješ pa pol dneva. Beremo veliko napovedi, celo o hitrem vlaku, ampak rešitev trenutno ni videti.

Vem, da že nekaj let potekajo pogovori med upravitelji železniških omrežij obeh držav, obstaja skupni interes, da bi jih izboljšali in torej vzpostavili boljše povezave, tako v potniškem kot v tovornem prometu. Vem, da obstajajo načrti, predvsem na ravni železniškega omrežja obeh držav. Med temi je tudi možnost hitre železniške povezave med Ljubljano in Milanom. Tega ni mogoče uresničiti v zelo kratkem času, potrebna bo zahtevna prilagoditev infrastrukture. Vem, da so nekateri načrti že prejeli financiranje in upam, da bi v dveh ali treh letih imeli rešitve tudi za železnico.

Trenutno obstajajo nekatere druge rešitve, predvsem z avtobusom. Soglašam pa z oceno, da je izboljšanje povezave med Trstom in Ljubljano potrebno ter koristi tudi obojema državam, kajti to je tudi v interesu Italije, ne samo Slovenije.

»
Upamo, da se bo rešitev vprašanja priznavanja diplom našla prihodnje leto